

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 286/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **CCMI s. r. o.**, Tajovského 3, Košice, IČO 45 991 979, zastúpeného JUDr. Vladislavom Sisákom, advokátom, Skladná 14, Košice, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 82/2021 z 27. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým rozsudkom označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiada nahradiť trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh, rozhodnutí vydaných vo veci sťažovateľky a napadnutého rozsudku vyplýva nasledujúci stav veci:

2.1. Sťažovateľka mala procesné postavenie žalobcu v konaní proti Slovenskej republike o náhradu škody v sume 752 838,08 eur spôsobenej nesprávnym úradným postupom vedenom pred Okresným súdom Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 16/2006. Okresný súd o žalobe sťažovateľky rozhodol medzitimným rozsudkom č. k. 10 C 16/2006-141 z 8. júna 2008 (ďalej len „medzitimný rozsudok“), právoplatným 22. júla 2008, ktorým rozhodol, že základ žalobného návrhu je opodstatnený. V odôvodnení svojho rozsudku okresný súd dospel k záveru,

že došlo k nezákonnému postupu (odňatie vecí v súvislosti s trestným konaním, pozn.), preto konšatoval, že je na mieste rozhodnúť medzitimným rozsudkom o základe žalovaného návrhu. Zároveň uviedol, že o všetkých ďalších skutočnostiach o výške náhrady škody a o trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí po právoplatnosti tohto medzitimneho rozsudku. Následne po vykonaní dokazovania okresný súd rozhodol vo veci samej v poradí druhým rozsudkom č. k. 10 C 16/2006-827 z 22. februára 2017 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. V odôvodnení poukázal na to, že žalobcovia (vrátane sťažovateľky) si uplatnili svoj nárok z titulu ušlého zisku, ktorý bol založený na tvrdení, že v dôsledku odňatia strojov nemohli naplniť zmluvu s odberateľom, čím došlo k ich škode vo forme ušlého zisku. Z dokazovania vyplynulo, že predmetné stroje už v čase ich nadobudnutia boli prevažne nefunkčné, čo vyplynulo z obsahu kúpnej zmluvy, ktorej predmetom boli práve tieto stroje. Zároveň konšatoval, že v konaní nebolo preukázané, že dodávky pre zazmluvneného odberateľa bolo potrebné plniť iba na týchto strojoch, a ani to, či vôbec boli na výrobu potrebné alebo postačovali aj iné výrobné zariadenia. Rovnako nebolo preukázané, či boli spôsobilé bezchybnej prevádzky. Prihliadajúc na stav strojov, okresný súd konšatoval, že sťažovateľka nepreukázala, že by skutočne mohla dosiahnuť tvrdený zisk, preto žalobu vo vzťahu k sťažovateľke zamietol (body 28, 29 rozsudku súdu prvej inštancie).

2.2. Sťažovateľka nespokojná s výsledkom konania na súde prvej inštancie podala proti rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 23 Co 51/2017-1004 z 28. marca 2018 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“) tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. V súvislosti s odvolacími námietkami sťažovateľky uviedol, že síce súd prvej inštancie rozhodol medzitimným rozsudkom o tom, že základ nároku je daný, preto sa okresný súd mal zaoberať len výškou nároku, čo však ale neznamená to, že nemohol dôjsť k záveru, že žalobcovia (teda aj sťažovateľka) nepreukázali vznik škody žalovanej v akejkol'vek konkrétnej výške. Poukázal na to, že okresný súd v medzitimnom rozsudku sa okolnosťou, či vznikla škoda, vôbec nezaoberal, rovnako ani jeho výškou, preto sa okresný súd správne zaoberal otázkou, či sťažovateľke ňou tvrdená škoda vznikla (mohla vzniknúť) alebo nevznikla (bod 8 rozsudku odvolacieho súdu). V tomto smere poukázal na to, že odberateľ, ktorý mal odoberať výrobky od sťažovateľky, bol od roku 2003 v platobnej neschopnosti, pričom plnenie predmetnej zmluvy medzi odberateľom a právnym predchodcom sťažovateľky bolo len v nepatrnom rozsahu. Preto konšatoval, že možnosť dosiahnuť tvrdený zisk za roky 2003 až 2006 bola vykonaným dokazovaním vyvrátená vzhľadom na už uvedené okolnosti, ako aj záver, že stroje neboli prevádzkyschopné. Krajský súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že sťažovateľka nepreukázala, že mohla dosahovať tvrdený zisk, ani to, že nemohla dosahovať nejaký zisk v dôsledku protiprávneho konania žalovaného. Pokiaľ sťažovateľka tvrdila, že následne boli tieto stroje uvedené do plnej prevádzky, túto skutočnosť v konaní nepreukázala. Taktiež nepreukázala ani to, že výroba pre odberateľa mohla byť uskutočnená len na predmetných strojoch. K vykonanému znaleckému posudku uviedol, že ho nie je možné považovať za dôkaz o výške škody, keďže vychádzal zo stavu, že by zmluva bola plnená, avšak z objektívnych dôvodov (platobná neschopnosť odberateľa, nefunkčnosť strojov) k plneniu zmluvy dôjsť ani nemohlo (body 9, 10 rozsudku odvolacieho súdu). Z uvedených dôvodov krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

3. Sťažovateľka podala proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým rozsudkom tak, že dovolanie zamietol. Prípustnosť dovolania sťažovateľka založila na dôvode podľa § 420 písm. d) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd z obsahu dovolania ďalej vyvodil, že sťažovateľka uplatnila aj dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. V súvislosti s dôvodom uvedeným ako prvým v poradí podľa § 420 písm. d) CSP namietala, že o otázke vzniku škody bolo právoplatne rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom, ktorý tvorí prekážku *res iudicatae*. Tvrdila, že rozhodnutím vo veci samej bol porušený princíp *ne bis in idem*. V súvislosti s uplatneným dôvodom podľa § 421 ods. písm. a) CSP tvrdila, že došlo k odklonu (sp. zn. 4 Cdo 188/2013 – R 5/2015 a sp. zn. 5 Obdo 5/2011), keď sa odvolací súd snažil stotožniť kategóriu vzniku škody a kategóriu výšky škody. Arbitrárnosť odôvodnenia ako dôvod podľa § 420 písm. f) CSP bola odôvodnená tým, že vo veci konajúce súdy posudzovali príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom v rozpore s princípom *rei iudicatae*, keď konštatovali, že sťažovateľka nemohla dosahovať tvrdený zisk v dôsledku platobnej neschopnosti odberateľa, a tiež za neakceptovateľné označili spochybnenie relevancie znaleckého posudku v súvislosti so vznikom škody.

4. Najvyšší súd k uplatnenému dôvodu podľa § 420 písm. d) CSP uviedol aj s poukazom na nasledujúce časti odôvodnenia svojho rozsudku, že existenciu procesnej vady v podobe opätovného rozhodovania o základe žalovaného nároku, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté právoplatným medzitýmnym rozsudkom, nezistil (bod 8.1. odôvodnenia napadnutého rozsudku). K nepresvedčivosti a arbitrárnosti prijatých záverov zakladajúcich vadu podľa § 420 písm. f) CSP v súvislosti so znaleckým dokazovaním najvyšší súd poukázal na znenie uloženej úlohy znalcovi („určiť čistý zisk za roky 2003 až 2005, pokiaľ by došlo k plneniu na základe zmluvy z 11. decembra 2000“) a ostatné rozhodné skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania (platobná neschopnosť, nepreukázanie, že zisk nebol dosiahnutý len z dôvodu protiprávneho konania žalovaného), ako aj na to, že okresný súd neposudzoval opätovne základ nároku, ale dôvodom zamietnutia žaloby bol záver, že sťažovateľka nepreukázala výšku uplatneného nároku, pričom konštatoval, že vykonané dokazovanie (platobná neschopnosť odberateľa) vyvrátilo možnosť dosiahnuť zisk. Preto dospel k záveru, že porušenie práv sťažovateľky na spravodlivý proces v podobe pochybení pri vykonávaní a hodnotení dôkazov nezistil. Rovnako nezistil, že by odôvodnenie nebolo argumentačne konzistentné, zrozumiteľné a vo všeobecnosti presvedčivé (body 10, 11 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Vychádzajúc z týchto záverov, konštatoval neprípustnosť dovolania sťažovateľky v časti podľa § 420 písm. d) CSP a nedôvodnosť podľa § 420 písm. f) CSP (bod 12 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Vo vzťahu k námietke tzv. odklonu v súvislosti s posúdením uplatneného procesného nároku, o ktorom bolo rozhodnuté medzitýmnym rozsudkom, poukázal na to, že okresný súd nerozhodoval o časti predmetu konania, ale o základe uplatneného nároku. V nadväznosti na to s poukazom na obsah rozsudkov nižších inštancií konštatoval, že tieto súdy prihliadali na medzitýmny rozsudok z hľadiska naplnenia predpokladov existencie zodpovednosti za škodu, a dodal, že dôvodom zamietnutia žaloby bol fakt, že výška škody požadovaná sťažovateľkou preukázaná nebola, a to ani čiastočne (bod 13 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Najvyšší súd v nadväznosti na uvedené konštatoval, že sťažovateľkou namietaný odklon od ňou označených rozhodnutí odvolacieho súdu nezistil, pretože jedno sa týkalo úplne iného predmetu konania a skutkových okolností, ako bolo v prejednávanom prípade,

a pri druhom konštatoval, že k odklonu nedošlo, s poukazom na záver o nepreukázaní škody (body 14 a 15 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Preto dovolanie v tejto časti zamietol ako nedôvodné podľa § 448 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v sťažnosti argumentuje v prospech porušenia svojich práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, pričom odôvodnenie a závery uvedené v rozsudkoch okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho správneho súdu v jej veci považuje za arbitrárne a nedostatočné. Svojím obsahom ide o totožnú argumentáciu, ktorú uplatnila už v priebehu konania pred krajským súdom, ako aj pred dovolacím súdom v rámci svojho dovolania. Tvrdí, že, vychádzajúc z teórie práva a viazanosti súdu medzitýmnym rozsudkom, v jej veci došlo k porušeniu princípu *res iudicatae* a *ne bis in idem* s poukazom na citácie viacerých rozhodnutí najvyššieho súdu. Rovnako namieta, že došlo k porušeniu zásady predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, a zároveň tvrdí aj arbitrárnosť napadnutého rozsudku. Opätovne namieta, že došlo k stotožneniu kategórie vzniku nároku na náhradu škody a vzniku samotnej škody a výšky škody. Argumentuje aj tým, že pokiaľ okresný súd dospel k záveru, že dosahovaniu zisku bránila platobná neschopnosť odberateľa alebo technická neschopnosť vyrábať a dodávať výrobky, logicky by nemohol dospieť k záveru o danosti nároku v medzitýmnom rozsudku a nevykonával by znalecké dokazovanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či vo veci konajúce súdy dali dostatočné a ústavno-konformné odpovede na výhrady sťažovateľky súvisiace s predmetom sporu.

7. Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, ako aj odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu, je potrebné uviesť, že vo veci konajúce súdy za zaoberali a reflektovali na výhrady sťažovateľky, ktorá počas celého konania poukazovala na charakter medzitýmneho rozsudku, ktorý bránil tomu, aby sa opätovne riešili otázky súvisiace so základom nároku, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté, že je opodstatnený.

8. Ústavný súd v súvislosti s medzitýmnym rozsudkom vydaným vo veci sťažovateľky bez ambície prehodnocovať ho konštatuje, že okresný súd dospel k záveru o danosti žalobou uplatneného nároku len na základe zistenia, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ktorý podľa jeho názoru odôvodňoval záver, že došlo, resp. mohlo dôjsť aj k tvrdenej škode bez toho, aby v tejto súvislosti vykonal dokazovanie a vo svojom rozhodnutí odôvodnil aj existenciu ostatných predpokladov nároku zo zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci.

9. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu rozhodnutí vydaných vo veci sťažovateľa, konštatuje, že až v rámci dokazovania o výške škody boli vykonaným dokazovaním zistené okolnosti, ktoré vylučovali tvrdenú možnosť dosahovať zisk na skutkovom základe tvrdenom sťažovateľkou. Tieto zistenia potom logicky vylučovali aj možnosť preukázať výšku škody. Vzhľadom na logické

úvahy vo veci konajúcich súdov a nosný záver, že sťažovateľka v konaní nepreukázala výšku vzniknutej tvrdenej škody ani čiastočne (ktorá korešponduje s výsledkami vykonaného dokazovania), považuje výsledok konania za zodpovedajúci všeobecnému ponímaniu spravodlivosti. V uvedenom preto nemožno badať zjavnú neodôvodnenosť, resp. arbitrarnosť záverov, ktoré v konečnom dôsledku viedli k zamietnutiu žaloby.

10. Ústavný súd vníma zdanlivý rozpor medzi záverom o vzniku škody a zistením, že výška vzniknutej škody nebola preukázaná v žiadnom rozsahu, ale podľa názoru ústavného súdu sa tieto závery navzájom nevyhnutne nevyklúčujú. Právoplatnosť rozsudku o základe nároku a s tým spojený záver o vzniku škody ešte automaticky neznamená, že výšku vzniknutej škody nie je v konaní potrebné preukázať a vždy je nutné priznať ju bez ďalšieho aspoň v nejakom rozsahu. Pokiaľ z vykonaného dokazovania vyplynulo, že sťažovateľka v posudzovanej veci vzhľadom na ostatné, neskôr (po vydaní medzitýmneho rozsudku) zistené okolnosti nemohla dosahovať tvrdený zisk, pričom zároveň toto zistenie alebo záver sťažovateľka účinne nespochybnila konkrétnou argumentáciou, je podľa názoru ústavného súdu ústavnekonformný záver, že sťažovateľka nepreukázala výšku škody, čo nevyhnutne potom viedlo k zamietnutiu žaloby.

11. Ústavný súd, vchádzajúc z uvedeného, konštatuje, že dôvody napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce z relevantných právnych noriem, ktoré boli ústavne konformne aplikované.

12. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že sťažovateľka dostala v odôvodnení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavne udržateľné odpovede na svoje výhrady a tvrdené vady, ktoré nemožno považovať ani za zjavne neodvodnené, ani arbitrárne, preto dospel k záveru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd preto sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

14. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu